

Патријарх Порфирије: Црква постоји због човека који је саздан за вечност



Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 2. новембра 2024. године на доксологији у Саборном храму Рођења Пресвете Богородице у Зајечару

Заиста имајући на уму трагичан догађај који се десио у Новом Саду, нашу тугу и бол, као израз наше љубави према Богу и према ближњем, као израз наше вере, треба да преточимо у молитве за покој свих оних који су пострадали у Новом Саду и да се молимо Богу да Господ да снаге ближњима пострадалих, да изнесу ово искушење. Имајмо веру у Васкрслог Господа и у истину и чињеницу да човек као икона Божја није биће створено да би нестало, него биће које је створено за вечност, створено за Царство Божје. Нека Господ подарио онима који су трагично изгубили животе јуче у Новом Саду Царство своје, а њиховим ближњима утеху.

– Ми смо се данас овде, у Зајечару, сабрали љубављу и благословом Вашег

епископа да обележимо 190 година од оснивања Епархије тимочке, а онда и у исто време и јављање Пресвете Богородице пре 80 година. Сабрали смо се у храму Божјем, јер ми Срби имамо православни храм као своју кућу, као свој дом, као место сабирања, али не сабирања било каквог и из било којег разлога, него имамо православни храм да бисмо се у њему сабирали како бисмо служили свету Литургију и кроз свету Литургију имали предукус Царства Божјег, како бисмо се у светој Литургији сусретали са живим Богом, постајали са Њим једно – Његови сутелесници и сукрвници, али и једно међу собом. Зато постоји свети храм, зато постоји и света Литургија која се у храму служи. Литургија није ништа друго него пројава Цркве као тела Христовог, као заједнице верних са Богом и јединства нас међу собом. Све остало што из свете Литургије проистиче и све остало што ми имамо као утисак о Цркви налази свој смисао само уколико је запечаћено светим богослужењем, молитвом Цркве, светом Литургијом.

Многи виде Цркву као једну од најзначајнијих институција у нашем народу. Цркву виде као институцију која је позвана да решава многа питања са којима се суочава наш народ, а то су између осталих и социјална питања, национална питања, политичка питања, психолошка питања, питања привреде, здравства и тако редом и тако даље. Наравно, све су то теме и питања која брину нас људе, јер у свим тим контекстима ми учествујемо и живимо, живимо од њих и њима доприносимо. Међутим, Црква није од овог света, а јесте у овом свету не да би пре свега решавала побројана питања и теме и друга слична њима, него постоји због човека који је саздан за вечност и постоји због тога што је човек смртно биће, али створено да по благодати Божјој и по љубави Његовој постане вечно биће. Улазећи у Цркву, успостављајући јединство са Христом, како каже један од отаца Цркве, Свети Максим Исповедник, човек постаје у оригиналу у вери, по благодати Божјој ἀναρχος καὶ ατελεύτητος – беспочетан, парадоксално, и бескрајан не по себи и по својој природи, него по љубави Божјој. Дакле, ми долазимо у Цркву да бисмо превазишли смрт, трагедију смртог постојања људског, да бисмо видели и окусили вечност и постали учесници вечности.

Зато Литургија у нашем животу треба, браћо и сестре, да буде на првом месту. Када је она на првом месту, то значи да је Бог у нашим животима на првом месту, а када је Христос Бог у нашим животима на првом месту, све остало ће доћи на своје место, па и побројане теме и питања која нас муче и све остале потребе. Тада ће се успоставити права хијерархија вредности у нашим животима. Међутим, ако је Литургија само једна од наших делатности и брига и ако је видимо само као помоћно средство за решавање других

питања – изгубили смо. Ако Литургија, међутим, буде на првом месту у нашем животу, ако Христос буде на првом месту у нашем животу, ако Христом запечатимо све остало у нашем животу, све ће добити свој смисао и своју вредност, све ће доћи на своје место. Све ће, једном речју, постати богослужење и молитва у нашим животима.

Зато, браћо и сестре, и постоји храм. Из тог разлога је и храм подигнут – да би све оно што јесмо, што мислимо, што говоримо, што имамо и што чинимо добило смисао, добило пуноћу и ушло заједно са нама у вечност, кроз молитву Цркве. Томе нас учи, браћо и сестре, реч Христова и Јеванђеље Његово, наша православна вера. И када ништа друго нисмо имали као народ, а имали смо веру, били смо и те како креативни, били смо ствараоци пуни ентузијазма, храбри, успешни, победиоци у свему и на сваком месту. Било је времена када нисмо имали своју државу, своје власти, своју економију, било шта своје, али смо били живи и живели пуним плућима. Та православна вера као Аријаднина нит нас је провукла кроз Сциле и Харибде разних искушења и тешкоћа овог света. С њом смо се успињали и доживљавали низбрдице. Увек смо, међутим, били на крсту на коме исијава непрестано и сила Васкрсења Христовог. Вера православна је од нас учинила да себе познајемо као православне хришћане. И други нас тако препознају. Правила по којима смо расли и развијали се, по којима смо учили да будемо то што јесмо јесу закони Цркве, закони Јеванђеља, јеванђељски закони, закони Христови.

Када се нађемо на раскршћу шта нам је чинити? Једноставно је – само отворимо Јеванђеље Христово и ту све пише. Имамо дилему, не знамо шта чинити. Отворимо онда Јеванђеље и видимо шта Он жели да ми чинимо, да Њему угодимо, јер тиме афирмишемо себе и потврђујемо себе као иконе Божје. Нека нас не занима много да ли ће се на нас неко бацити каменом, осудити нас и одбацити нас. Будимо уписани у Књигу живота, како сам Господ вели, то је оно што је важно, а то може бити искључиво и само ако смо верни Јеванђељу Христовом, речи Његовој, Цркви Његовој, Његовој светој Литургији. Онда јесмо то што јесмо. Немамо много разлога да нас закони и правила која долазе из белог света мењају, васпитавају и преваспитавају како бисмо се уподобили некој непознаници. Напротив, што год да дође, било који духовни ветар, било које правило, било какав закон, ми ћемо узети Јеванђеље као огледало и видети да ли се то што нам долази огледа у огледалу Јеванђеља Христовог, да ли може да издржи ту проверу. Ако издржи, слава Богу! Радујемо се, прихватамо, грлимо! Ако не, онда – довиђења!

Зато, браћо и сестре, да се сабирамо увек овде у храму Божјем. Ту је наш корен, ту је наше биће, ту растемо и развијамо се, ту дајемо истинске и праве плодове и када се радујемо и веселимо, али и када имамо искушења и невоље. Овде ћемо бити заједно са Богом и излазећи одавде изаћи ћемо увек обновљени и онакви какви треба да будемо. Онда ћемо увек по Јеванђељу Христовом сваком човеку желети оно што себи желимо. Никоме нећемо пожелети оно што не желимо себи и увек ћемо знати да није важно шта је нама други учинио, него шта смо ми њему учинили. То ће нас питати Бог. Увек овде да долазимо и да градимо јединство са Богом и међусобно, јер само јединство које је у Христу, које је у врлини, које је у добру, јесте спасоносно и има смисла. Свако друго је промашено и јесте пропаст.

Нека би Господ дао да, молећи се Њему, свима светима и, најпре, Пресветој Богородици, увек Њега, Јединог Спаситеља нашег Исуса Христа, имамо на првом месту, како би онда, све долазећи на своје место учинило да увек са радошћу, одушевљењем, победоносно можемо узносити славу Једном у Тројици Богу, Оцу и Сину и Светом Духу, сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs